

BART CLAES^a
LEO VAN GARSSE^b
THOMAS MAESELE^c
NEIL PATERSON^d
NICOLE VETTENBURG^e

Naar een nieuw uitzicht voor de Centra Algemeen Welzijnswerk?

*Verslag van een rondetafelgesprek
rond een Vlaamse beleidsnota*

Panopticon, 33 (1), 60-76
© 2012 MAKLU | ISSN 0771-1409 | JAN. 2012

- ^a Wetenschappelijk medewerker (FWO), Vakgroep Criminologie, Vrije Universiteit Brussel (corresp.: bart.claes@vub.ac.be).
- ^b Assistent, Vakgroep Sociale Agogiek, UGent, vrijwillig wetenschappelijk medewerker, Leuvens Instituut voor Criminologie (LINC), KU Leuven.
- ^c Assistent, Vakgroep Sociale Agogiek, UGent.
- ^d Stafmedewerker Justitieel Welzijnswerk, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk.
- ^e Docente, Vakgroep Sociale Agogiek, UGent.

Sinds enige tijd gonst het binnen de sector van het Algemeen Welzijnswerk over een op stapel staande herstructurering. Eén en ander hangt samen met het beleid van de Vlaamse overheid waarmee Jo Vandeuren, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de sector wil uitdagen te bouwen aan een grotere efficiëntie. Dit alles in functie van de uitdagingen waarmee het welzijnswerk actueel en naar de toekomst toe geconfronteerd wordt.

In overleg met de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) kreeg de beleidsintentie van de minister inmiddels gestalte in een uitvoerige nota 'Een strak eerstelijns welzijnswerk. Een nieuw uitzicht voor de CAW', onder auteurschap van minister Vandeuren en terug te vinden op de website www.zorgwekkend.be. In het bredere welzijnslandschap positioneert de nota de CAW nadrukkelijk op de eerste lijn, waarbij grote nadruk wordt gelegd op de toegankelijkheid, de gegarandeerde beschikbaarheid, de prioritaire gerichtheid op de meest kwetsbare groepen en de doorgedreven samenwerking met andere welzijnsgerichte voorzieningen. De nota mondt uit in een voorstel tot schaalvergroting en tot grotere onderlinge afstemming van de CAW, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

De 'deelredactie maatschappelijke dienstverlening' was meteen geboeid door deze beleidsontwikkeling. Wat hier in het geding is betreft immers de wijze waarop in de toekomst door de Vlaamse Overheid en door de CAW gestalte zal worden gegeven aan het recht op maatschappelijke dienstverlening, waarvan de invulling in de actuele maatschappelijke, politieke en economische ontwikkelingen onbetwistbaar om beleidsreflectie vraagt. Deze vraag stelt zich des te meer in de brede context van de strafrechtsbedeling, bij uitstek het terrein waarop de mechanismen van maatschappelijke solidariteit in spanning komen met de ratio's van veiligheid, vergelding en ordeherstel. Dit spanningsveld komt in de nota weliswaar zelden expliciet ter sprake. Maar met de voortdurende verwijzing naar de meest kwetsbare groepen in de samenleving is het, voor wie enige vertrouwde heeft met het terrein, impliciet een constante in de hele tekst. De nieuwsgierigheid binnen de redactie

werd nog groter toen bekend raakte dat het beleidsvoorstel binnen de (overkoepelde) CAW Federatie door een grote meerderheid van de centra formeel werd onderschreven.¹

De deelredactie maatschappelijke dienstverlening besloot hierop de voorliggende beleidsnota tot voorwerp te maken van een rondetafelgesprek, dat op 16 september 2011 doorging. Opzet was vertegenwoordigers uit diverse betrokken sectoren aan te zetten zich onderling onbevangen uit te spreken over standpunten en bedenkingen aangaande de in de nota vooropgestelde beleidslijn. De deelredactie wilde, in de geest van de nota, hierbij uitdrukkelijk breder kijken dan het strikt parajustitiële veld. Anderzijds werd de focus van het tijdschrift 'Panopticon' niet uit het oog verloren. De deelredactie was ervan overtuigd dat de inhoud van dergelijk gesprek ruim voldoende materiaal kon opleveren voor een inspirerende bijdrage in Panopticon, als brandstof voor verder debat.

Er kwam een gevarieerde groep deelnemers aan de gesprekstafel, elk van hen met een ruime terreinervaring.

- Nele Hofman is directeur Maatschappelijk Dienstverlening van het OCMW Kortrijk.
- Leen Nevens is directeur van de Centrale gevangenis te Leuven.
- Freddy Pieters is voorzitter van de Strafvuistvoeringsrechtbank Brussel.
- Els Sneiders is adviseur en werkzaam binnen de directie Expertise van het DG Justitiehuisen bij de FOD Justitie
- Mieke Van Durme is werkzaam binnen het CAW Artevelde en als teambegeleidster verantwoordelijk voor de thema's met betrekking tot het forensisch welzijnswerk.
- Jan Vanhee, met een ruime ervaring in de problematiek van armoedebestrijding, is als ambtenaar van de Vlaamse overheid verantwoordelijk voor het internationale jeugdbeleid.

Nicole Vettenburg, als docent verbonden aan de Vakgroep Sociale Agogiek en tevens verantwoordelijke van de deelredactie, leidde het gesprek. De andere leden van de deelredactie waren aanwezig maar kwamen, volgens afspraak, zo weinig mogelijk tussen.

Het gesprek werd opgebouwd rond vier thema's als vensters van waaruit de inhoud van de beleidsnota kon worden bekeken en becommentarieerd. Het ging om:

1. toegankelijkheid en schaalvergroting;
2. standaardisering en flexibilisering;
3. preventie;
4. evenwicht publiek/privaat en autonomie van de CAW.

Als motor voor de discussie werden aan elk van de thema's telkens twee korte, controverse stellingen gekoppeld, ten aanzien waarvan elk van de deelnemers zich diende te situeren aan de hand van een zevenpuntenschaal (van -3 voor volstrekt oneens tot +3 voor volledig akkoord).

Wat volgt is een weergave van de inhoud van de bespreking. Hierbij werd getracht zo nauw mogelijk de draad van de uitwisseling te volgen en de exacte verwoording van de standpunten te respecteren. Anderzijds werd met de deelnemers vooraf overeengekomen de weergave van het gesprek zoveel mogelijk te anonimiseren, dit om te vermijden dat de deelnemers zich bij de bespreking te zeer verplicht zou voelen het standpunt van de eigen achterban niet te buiten te gaan. Hoewel rijkelijk gebruik wordt gemaakt van citaten, werd het gesproken woord in functie van inhoudelijke opbouw en leesbaarheid, soms

¹ Cautaers, A. (2011). *Sectorale reactie op voorstel "nieuw uitzicht voor de CAW's"*. Onuitgegeven nota bestuur CAW-Federatie.

aangepast en ingekort. De tekst van deze bijdrage werd voor publicatie nog ter controle aan de deelnemers voorgelegd.

THEMA 1: DE SCHAALVERGROTING VAN DE CAW EN DE GEVOLGEN DAARVAN VOOR CLIËNTTOEGANKELIJKHEID

De nota Vandeuren voorziet dat in de toekomst de doelstellingen van de CAW best kunnen gerealiseerd worden in werkgebieden van voldoende schaalgrootte die meer evenwichtig gespreid zijn over Vlaanderen. Concreet betekent dit dat veel van de huidige CAW zullen moeten fuseren tot één organisatie van een grotere schaal dan vandaag, hoogstwaarschijnlijk op provinciaal niveau.²

Aan de deelnemers worden twee stellingen voorgelegd in verband met de mogelijke gevolgen van dit fusieproces en de bijhorende schaalvergroting voor wat de toegankelijkheid voor cliënten betreft.

De eerste stelling luidt:

De toegankelijkheid van de CAW voor de meest kwetsbare personen zal met het nieuwe beleid verbeterd worden.

De meningen aangaande deze stelling blijken erg verdeeld. De voorstanders van de stelling zien een aantal voordelen van een meer gecentraliseerd en grootschalig CAW.

“Nu heb je wel heel fel regionale verschillen. Ik denk dat de nota daar een stuk zou moeten tegemoet komen om dat meer te stroomlijnen en ervoor te zorgen dat het aanbod eigenlijk zo goed als in elke regio gelijk is. Door de schaalvergroting zal een aantal van de kleinere CAW meer mogelijkheden krijgen. De organisatie van één aanspreekpunt kan alles voor de burger duidelijker maken.”

Anderen wijzen op de voordelen van een meer gelijke spreiding van het aanbod:

“Wat ik wel goed vind is dat de dekkingsgraad dat men probeert te zoeken, dat het aanbod, laat het mij zo zeggen, zo gelijkmatig mogelijk gespreid is binnen Vlaanderen. Dat vind ik een stap vooruit.”

Tegen dat argument wordt ingebracht dat schaalvergroting aanleiding kan zijn tot een verstrakken van de algemene regels en tot uitsluiting van wie nu nog kan hopen op een uitzondering.

“Ik wil de schaalvergroting helemaal niet afschieten maar het is wel zo dat als je binnen een meer gecentraliseerde structuur ergens een “neen” krijgt (in antwoord op een verzoek om hulp voor een cliënt) de deur gewoon vaak toe blijft. Terwijl je nu, met heel verschillende werkingen, op een bepaald moment misschien wel een kans maakt.”

Anderen wijzen dan precies weer op de voordelen voor de cliënt van grotere diensten met een duidelijker profiel. Er wordt aangevoerd dat dit voor iedereen eenvoudiger en doorzichtiger is.

“Ik ga een concreet voorbeeld geven. Iemand die vroeger naar een onthaalhuis moest, die moest verschillende onthaalhuizen aanschrijven. Nu heb je een centraal aanmeldingspunt. Ik vind dat allemaal zeer duidelijk, zeer transparant. Je weet waar

² De finale samenstelling van de nieuwe CAW structuur is nog niet beslist en zal verder besproken worden tussen de CAW, de CAW Federatie en de Vlaamse Overheid in de komende maanden.

dat je voorstaat. De mensen weten ook waar dat ze voorstaan. Ik lees in deze nota daar toch wel een versterking van."

In dezelfde zin verwelkomen de participanten de sterke nadruk in de nota op de onthaalfunctie van de CAW, die in het kader van de vooropgestelde schaalvergroting, vanzelfsprekend een kernopdracht wordt.

"De nota is belangrijk omwille van de schaalvergroting maar ook omwille van een duidelijke afbakening van de taken van de CAW. Het belang van een goed onthaal en het uitbouwen van een onthaalopdracht staat nu expliciet in de nota met als gevolg dat dit voor alle CAW min of meer een verplichting zal worden."

Met dit enthousiasme voor de schaalvergroting is lang niet iedereen het eens. Sommige deelnemers vragen zich af of de overheid met dergelijke aanpak niet meer tegemoet komt aan een eigen behoefte aan overzicht dan aan de behoeften van de kwetsbare cliënt. Deze deelnemers vinden in de nota weinig terug dat specifiek op kwetsbare groepen is gericht.

"Ik ben niet overtuigd dat dit de toegankelijkheid zal vergroten en verbeteren. Ik vind de nota niet beantwoorden aan de noden, behoeften, vragen en verwachtingen van de onderste lagen uit onze samenleving. De visie in de nota past bij de filosofie van 'governance' – alles moet efficiënter, effectiever en vandaar die schaalvergroting. Ik vind dat de afstand naar de cliënten of burgers vergroot. Ik vind dat het aan de hulpverlening is naar de mensen toe te stappen en zeker de meest kwetsbaren."

Anderen zijn genuanceerder in hun kritiek.

"Ik denk dat er in de nota wel een aanzet is om de toegankelijkheid te verhogen maar tegelijkertijd vind ik de nota ook te mager daarin. Als je de echte kwetsbare mensen wil bereiken moet je netwerken gaan opbouwen en werken met intermediairen. De nota heeft weinig of niets te zeggen over deze noodzakelijke werkwijzen."

Zelfs bij de voorstanders van de stelling is er aan de andere kant oog voor een aantal risico's en randvoorwaarden. Zo maakt men zich zorgen over de onvolledigheid en de onduidelijkheid van de manier waarop de nota 'kwetsbare groepen' ter sprake brengt.

"Wie is de groep van kwetsbare mensen vandaag de dag? Als je de nota leest is dat absoluut niet duidelijk. Daar moet inderdaad nog invulling aan gegeven worden."

En iemand anders

"In de realiteit zie ik heel veel groepen die heel kwetsbaar zijn, ik denk aan ex-zelfstandigen, ik denk aan de allochtonen. Zij komen hier in de nota nu zelf totaal niet voor. Ik vraag mij af naar toegankelijkheid toe... dat zijn toch wel serieuze groepen in onze maatschappij?. Dat mis ik dan eigenlijk in deze nota."

Vanuit verschillende hoeken werd benadrukt dat toegankelijkheid op zich wel een goede zaak is, maar bezwaarlijk het einde van het verhaal kan zijn. Er dient absoluut verder gekeken dan het onthaal.

"Het moet bewaakt worden dat niet alles ingezet op een mooi onthaal en een grote toegangspoort maar er moet ook voldoende daarachter zijn. Er is ook nood om extra initiatieven te nemen met betrekking tot specifieke doelgroepen – gedetineerden, asielzoekers en een deel van de thuislozen. Er moeten, op één of andere manier, nog extra initiatieven genomen worden om die verder te bereiken."

Op die manier bekeken kan de nadruk in de nota op de eerste lijn en op de onthaalfunctie volgens sommigen ook een vorm van oogverblindings zijn.

“Ik merk in deze nota en ook in andere nota’s die van het kabinet komen dat er heel sterk ingezet wordt op het voortraject, op het onthaal en op de vraagverduidelijking. Maar ik merk meer en meer dat de muren nadien opgebouwd worden. Op de eerste lijn worden wij vaak geconfronteerd met multi-probleemcliënten en wij kunnen met die mensen nergens meer terecht.”

Iemand anders beschouwt dit eerder als een structureel gegeven, als een eigenheid van het algemeen welzijnswerk.

“Ja, het blijft nu ook wel de realiteit dat je als algemeen welzijnswerk de buffer en het vangnet bent. De buffer voor meer ingrijpende hulpverleningen, het vangnet voor mensen die geen andere voorziening kunnen vinden. Dat gaat deze nota natuurlijk niet op zich oplossen.”

Stelling 2 luidt als volgt:

De samenwerking met justitiële partners zal betere resultaten opleveren voor het CAW cliënteel.

De nota Vandeuren onderstreept inderdaad de belangrijke rol van de CAW ten aanzien van cliënten die in aanraking komen met Justitie, als dader of als slachtoffer. De nota voorziet dat het fusieproces kansen zal aanbieden voor de uitbouw en verdieping van het hulp- en dienstverleningsaanbod aan deze cliënten en dit vooral door een consequente, complementaire samenwerking met de justitiële instanties.

Ook hierover blijken de meningen verdeeld, al neigen de meeste deelnemers duidelijk naar een positieve score. De voorstanders van de stelling voegen een aantal randvoorwaarden toe. Er wordt opgemerkt dat de nieuwe structuur op zich moeilijk kan leiden tot betere uitkomsten voor het cliënteel maar de kwaliteit van de samenwerking met de justitiële partners kan er wel degelijk door verbeteren. Echter om dit te realiseren dient volgens sommige deelnemers nog uitdrukkelijker ingezet te worden op formele samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende actoren die actief zijn op het terrein.

“Er staat eigenlijk zo goed als niets in de nota rond de samenwerking tussen Justitie en de CAW. Men verwijst daar inderdaad naar de samenwerkingsakkoorden die er al zijn maar zelfs daar is er wel nog heel veel werk aan de winkel. Maar de samenwerkingsakkoorden zijn wel een goede manier van werken. Er wordt goed uitgelegd van wat nu de taak is, bijvoorbeeld rond rollenverdeling, en dat geeft wel wat houvast om de samenwerking goed te laten verlopen.”

Aansluitend hierop wijst iemand op de noodzaak de bestaande akkoorden uit te breiden:

“De bedoeling is om een raamakkoord te maken rond niet-gedetineerden. Hierin zie ik wel heil omdat je daarin een aantal dingen toch wel goed kunt regelen, zoals rond informatie-uitwisseling en rond samenwerking op een meer gestructureerde manier. Maar in de nota wordt er absoluut geen enkele inhoud aan gegeven op dit moment. Er worden stappen in een goede richting gezet maar op wat het concreet gaat uitdraaien – dat is natuurlijk de grote vraag.”

En bovendien:

“Ik miste soms het overstijgende beeld naar ook de federale bevoegdheidsniveau's, de nota bleef sterk op het Vlaamse niveau.”

Als tegengewicht voor deze wat negatievere opmerkingen werd de mogelijke positieve impuls van een reorganisatieproces op de samenwerking met de justitiële partners in de verf gezet.

“Ik denk wel dat wij de samenwerking moeten bevorderen. Er zijn inderdaad heel wat moeilijkheden en discussies geweest. De ervaring die wij hebben is dat een samenwerkingsakkoord wel een inspiratie kan zijn. Het kan ook de mogelijkheid geven om je organisatie beter te profileren en van je partners te leren.”

Dergelijke samenwerkingsrelatie vooronderstelt echter wederzijdse bereidheid. Inzake de justitiële instanties wordt hieraan door sommigen getwijfeld:

“Er is eerst en vooral een probleem dat de aanpak binnen Justitie niet altijd even consequent is. Binnen het éne gerechtelijke arrondissement lukken een aantal dingen wel, binnen het andere niet. En dat geldt soms ook binnen eenzelfde arrondissement.”

Dezelfde deelnemer gaf een tastbaar voorbeeld:

“Er is een procureur die jeugd doet en die daarin heel geïnteresseerd is maar een andere (in het zelfde arrondissement) die bevoegd is voor slachtoffers en die het absolute minimum doet.”

Een nauwere samenwerking met Justitie kan ook neveneffecten en deontologische problemen meebrengen.

“Ik merk wel binnen onze sector dat de druk wel wat opgevoerd wordt vanuit de politie (maar ook in samenwerking met het parket) om een aantal feiten mee op te nemen in een cliënttraject. Deontologisch heb ik daar moeite mee. Ook naar uitwisseling van gegevens, dat is een heel delicaat spel van hoever je daarin gaat. Wij zijn welzijnswerkers, wij zijn geen politionele of justitiële werkers.”

In aansluiting hiermee wordt gewezen op de veelzijdigheid van wat men onder ‘betere resultaten’ kan verstaan. De definitie hiervan is sterk afhankelijk van de hoek van waaruit men kijkt. Aangezien de beleidsnota het welzijnswerk betreft, dient het streven naar ‘betere resultaten’ volgens één van de deelnemers altijd geïnterpreteerd te worden binnen een welzijnswerkkader. Dit kan dan andere prioriteiten en finaliteiten dan het justitiële nastreven.

“Als het over betere resultaten gaat dan denk ik dat wij ons een beetje moeten houden aan waarvoor het algemeen welzijnswerk staat – een welzijnsbevorderende insteek. Als mensen hun welzijn op een aantal levensdomeinen kan verbeterd worden dan kunnen wij ook een aantal andere problemen gaan aanpakken.”

THEMA II: STANDAARDISERING OF FLEXIBILITEIT ?

De nota Vandeurzen legt een grote nadruk op het belang van een zekere eenvormigheid en standaardisering van de dienstverleningsvormen die door de toekomstige CAW dienen te worden aangeboden. Tegelijk pleit deze nota voor een grote toegankelijkheid en een

soepele inzetbaarheid. In verband met deze spanning worden aan de deelnemers opnieuw twee stellingen voorgelegd.

Een eerste stelling stelt de zaken scherp en luidt:

De vooropgestelde uniformisering en interregionale standaardisering van de werkvormen herleidt de hulpverlening tot een techniek en doet afbreuk aan de onvoorspelbaarheid van het hulpverleningsgebeuren.

De deelnemers scoren op deze stelling opnieuw erg verschillend. Vooreerst vraagt men zich af of deze stelling niet van een verkeerde premisse vertrekt. Iemand geeft aan dat standaardisering op het eerste zicht dan misschien wel een negatieve bijklank heeft maar dat het belangrijk is om daarop verder te redeneren. Een hulpverleningstechniek kan ook positieve effecten ressorteren. De onvoorspelbaarheid blijft altijd een deel van het hulpverleningsgebeuren. *“Net omdat je met mensen bezig bent. Je gebruikt een aantal technieken om met die onvoorspelbaarheid om te gaan.”* Daarenboven, zo stelt een andere deelnemer, heeft standaardisering ook als positief effect dat er meer stroomlijning en harmonisering komt in het hulpverleningsaanbod. Twee deelnemers geven aan dat de gehanteerde technieken van de hulpverlener zo divers mogelijk moeten zijn afhankelijk van het doelpubliek. Hulpverlening veronderstelt dat je op een gedifferentieerde wijze antwoorden kunt aanreiken en dit afhankelijk van het cliënteel en de probleemsituatie.

Aan de vooropgestelde standaardisering zijn ook risico's verbonden, zo stelt een deelnemer. Cliënteel en probleemgebieden laten zich niet altijd inpassen in modules en trajecten.

“Niet alle groepen passen in die vakjes, niet alle groepen of mensen passen in die modules. Om u een voorbeeld te geven. Een moeder die in een onthaaltehuis moet gaan met een 19-jarige zoon, daar hebben we problemen mee. De 19-jarige hoort er bij, maar hij is niet meer minderjarig. En de moeder die mag niet meer in een vluchthuis met minderjarige kinderen omdat haar zoon al meerderjarig is. Met die mensen kan je dus nergens terecht.”

Dit voorbeeld pleit volgens deze deelnemer voor de mogelijkheid van de CAW zich blijvend soepel te kunnen opstellen en creatief te kunnen zijn in het zoeken naar oplossingen. Het in de nota voorgestelde beleid houdt volgens deze deelnemer inderdaad een risico in voor de toegankelijkheid voor vragen en situaties die niet te plaatsen zijn in vastliggende modules. Dat is des te meer het geval omdat de CAW zich hoe dan ook ten aanzien van de Vlaamse overheid voor de door hen aangeboden hulp zullen dienen te verantwoorden.

“Dat zijn typemodules en dat vind ik hier wel een gevaar. Als alles zou geüniformiseerd worden en als iedereen zich moet houden aan een bepaalde standaard dan ga je heel veel dingen eigenlijk niet kunnen opvangen.”

Een andere deelnemer ziet het positiever. Het voorgestelde probleem wijst precies op een kloof tussen probleem en aanbod. Wanneer we in deze context spreken over 'technieken' gaat het altijd om hulpverleningsvormen en dus om specifieke manieren om met specifieke mensen om te gaan. Het is dan ook niet uitgesloten dat voor uitzonderlijke situaties kan geleerd worden uit de ervaringen en 'technieken' die door collega's in andere regio's worden aangewend.

“Uiteindelijk moeten we een overzicht maken van wat er allemaal bestaat en met welke situaties we worden geconfronteerd. En in functie daarvan kan je inderdaad een aanbod ontwikkelen.”

Een deelnemer merkt op dat dit allemaal in hoge mate afhankelijk is van de middelen. Is de overheid inderdaad bereid soepel in te spelen op nieuwe problemen, noden en ontwikkelingen wanneer die nu en in de toekomst door de CAW vanuit de hulpverleningspraktijk worden gesignaleerd? Het heeft te maken met onzekerheid rond de effectieve ruimte voor creativiteit en flexibiliteit.

Op dit punt van de discussie wordt door meerdere deelnemers verwezen naar de kritische audit van het Rekenhof over de werking van de CAW, uitgevoerd in 2004-2005, waarvan de conclusies werden opgenomen in de voorliggende beleidsnota. Hierin worden o.m. de grote diversiteit tussen de regio's en de daarbij horende hoge kosten aangekaart. In dit verband stelt zich inderdaad een belangrijke beleidsvraag:

“En dat is de Gausscurve, haal je de uiterst linkse en uiterst rechtse erbij of ga je je een beetje concentreren?”

Het cliënteel dat zich in het midden van deze curve bevindt, kan in de meeste voorzieningen terecht. Een deelnemer reageert:

“Maar het zijn net die extremen waar dat vroeger wel een aantal individuele centra bereid waren tot opname, die daar nu stilletjes aan uitgefilterd worden omwille van budgettaire of welke redenen ook.”

Een tweede stelling in dit onderdeel van het gesprek luidt:

De nadruk op standaardisering van de modules zal de geloofwaardigheid van de CAW ten aanzien van derden vergroten.

De stelling wordt door de deelnemers grotendeels bijgetreden. Een deelnemer merkt op dat de term 'geloofwaardigheid' moeilijk te omschrijven is. Misschien gaat het eerder om 'herkenbaarheid'. Precies deze herkenbaarheid door standaardisering van het aanbod draagt bij tot een positieve beeldvorming van de CAW bij derden. Dit standpunt wordt door meerdere deelnemers genuanceerd. Het gaat niet enkel om het herkennen van het aanbod, maar ook om kwaliteit. Andere organisaties dienen niet alleen een duidelijker beeld te krijgen van de werking van het CAW. Er kunnen door standaardisering ook meer uitgesproken verwachtingen groeien betreffende de werking.

“Toch wel een soort van kwaliteitslabel!”, vult een andere deelnemer aan. “Zo bijvoorbeeld dat je als gedetineerde eerst ergens een paar keer op verlof moet komen alvorens dat je kan opgenomen worden. Dat geeft toch een beeld van: die mannen doen serieus werk. Dat komt geloofwaardig over.”

Iemand legt een link tussen standaardisering en het aantonen van effectiviteit van het welzijnswerk.

“Ik vind dat we vanuit het welzijnswerk onvoldoende kunnen aantonen wat de effectiviteit is van het werk. Dat evidence-based werken is een hele discussie. Maar geloofwaardigheid heeft er volgens mij ook mee te maken dat we moeten zoeken naar veel betere manieren om aan te tonen wat de effectiviteit is van het werk waar we mee bezig zijn.”

Een andere deelnemer voert aan dat standaardisering eigenlijk maar nuttig is als dat functioneel is voor een leerproces.

“Ik mis in die nota een soort standaardisering die kadert in een permanent leerproces in functie van een beleid dat op kennis en feiten gebaseerd is en zich hierop toelegt, als een permanente oefening. Die discussies over kwaliteitsindicatoren... Sommigen dingen kan je heel mathematisch weergeven, maar of ik nu weet dat er 110.00 mensen een beroep doen op het onthaal van het CAW....Wat leert me dat eigenlijk over de welzijnsgraad in Vlaanderen? Ik denk als die kennis in een permanent leerproces is gevat, dat je dan inderdaad de geloofwaardigheid versterkt. Ik vind hiervan niets in de nota terug. Dat de betrokken hulpvragers zelf bij de totstandkoming van deze nota blijkbaar zo weinig betrokken werden beangstigt mij een beetje, zeker als we staan voor good governance ”

Geloofwaardigheid wordt door een deelnemer ook gekoppeld aan kwaliteit.

“Onder de noemer van kwaliteit vallen niet de kwaliteitshandboeken. Kwaliteit gaat over hoe de hulpverlener dagdagelijks op een concrete wijze aan de slag gaat met zijn cliënt. Kwaliteit veronderstelt dan het zorgen dat iemand terug op eigen benen kan staan en niet hervalt. Maar... wat zegt het terugvalpercentage eigenlijk over de kwaliteit van de hulpverlening?”

Een deelnemer reageert hierop door te stellen vertrouwen te hebben in de kwaliteit van de hulpverlening in Vlaanderen, zelfs al is er niet altijd goed nieuws in de verslagen te lezen en gaat het soms om mislukkingen.

Bij het afronden van dit thema wordt nog even stilgestaan bij een mogelijke spanning in de inhoud van de beleidsnota. Aan de ene kant wordt de nadruk gelegd op maximale openheid naar de meest kwetsbare doelgroepen. Aan de andere kant ligt het accent op een modulair aanbod, dat, om geloofwaardig te zijn, op uniforme wijze in praktijk dient gebracht en binnen strikte criteria toegepast. Een tegenstelling?

Vanuit de praktijk wordt deze spanning bevestigd.

“Het is een feit dat we hoge drempels ervaren om te reclasseren, in die zin dat de eisen die de centra stellen vrij hoog zijn. Dat bevordert de geloofwaardigheid maar maakt dat een aantal mensen niet of moeilijk reclasserbaar zijn.”

Of nog:

“Ik ervaar dat in de praktijk als een moeilijkheid. De nota is hierover heel tegenstrijdig. Soms gaat het over ‘zorg op maat’ en verder gaat het dan plots weer over die type-modules. dan denk ik bij mezelf: onze mensen passen niet in die types.”

Hierop voert iemand aan:

“Maar dat is misschien precies het onderscheid dat we wensen te communiceren. Waar we idealiter naartoe willen zijn inderdaad de meest kwetsbaren, maar in de realiteit bereiken we die niet. Want binnen de CAW bereik je voornamelijk de middenklasse, eerder dan de onderklasse.”

Een andere deelnemer vult aan:

“Ja, we willen ons ten aanzien van bepaalde doelgroepen zichtbaar en geloofwaardig maken door een aanbod in modules. En de rest die daarbuiten valt.... dat is dan voor het OCMW of andere diensten... voor een sociaal huis misschien.”

Waarop iemand toevoegt:

“Ik begrijp dat het publiek van onthaaltehuizen iets anders is dan dat van slachtofferhulp. Toch blijft het raar dat slachtofferhulp ook niet aan onthaaltehuizen gelieerd is, terwijl daar toch ook slachtoffers zitten. Het lijkt dat we ons met slachtofferhulp dan impliciet toch richten op andere doelgroepen: mensen die nog een vorm van eigen kracht bezitten, die afspraken kunnen nakomen, zich aanpassen aan de kantooruren. Ok, onze folders van slachtofferhulp gaan we niet uitdelen in de tehuizen voor daklozen. Richten we ons dan met heel ons onthaal en dergelijke niet tot die andere groepen die we kunnen responsabiliseren om zich bij ons aan te bieden en zich in onze module in te passen?”

Iemand nuanceert:

“Ach, verre van mijn gedacht om hier de verdediging van de CAW op te nemen. Ik denk dat we inderdaad alert moeten zijn om met die modules geen kwetsbare groepen uit te sluiten. Maar stellen dat de CAW enkel met middenklassers werken vind ik echt overdreven.”

Iedereen is het erover eens dat deze spanning tussen het modulair werken en de radicalisering van de toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt vormt voor zowel praktijk als beleid.

Met deze gedachte sluit de voorzitter de bespreking van dit thema af.

THEMA III: MEER RUIMTE VOOR (ALGEMENE) PREVENTIE?

Preventie is één van de kerntaken van de CAW. In de beleidsnota wordt dit bij herhaling gesteld. De vraag is echter of de lijn die in deze nota wordt uitgezet ook effectief getuigt van een overtuiging bij het beleid van het belang van preventie.

Stelling één voor dit thema luidt:

De nota stimuleert tot een meer preventieve reflectie bij de hulpverleners van de CAW.

Met betrekking tot deze stelling blijken de deelnemers het niet gemakkelijk te hebben zich te positioneren. Iedereen scoort rond het midden van de puntenschaal. De spanruimte tussen de antwoorden is minimaal en situeert zich rond de nul-waarde.

De notie ‘preventie’ blijkt niet eenduidig begrepen te worden door de verschillende deelnemers. Het begrip wordt vooral geassocieerd met individuele preventie, begrepen als het voorkomen van herval bij een bepaald individu. De antwoorden op deze stelling worden daarom voorzichtig geformuleerd, de deelnemers spreken zich niet echt uit. Sommigen hebben weinig te maken met preventie, anderen oordelen dat de nota hiertoe weinig stimuleert.

“De nota is vrij aanbodgericht. Als je preventief wilt werken dan kan je niet van je aanbod vertrekken maar moet je van uw mensen vertrekken en moet je eigenlijk de straat op, netwerken aangaan met andere partners... Hiervan merk ik niet zoveel in de nota.”

Er wordt opgemerkt dat een organisatie vrij veel inspanningen moet leveren om de hulpverleners warm te maken om preventief te reflecteren. Het houdt in dat zij de aandacht voor de individuele cliënt moeten overstijgen en pijnpunten signaleren waarrond gemeenschappelijk en op structureel niveau iets kan worden aangevangen. Ook wordt

opgemerkt dat een preventieve reflex bij de hulpverleners niet volstaat. Het vraagt een hele hervorming van uw organisatie.

Vanuit het CAW wordt gesteld dat preventie altijd een beetje stiefmoederlijk werd behandeld. Toch hebben zij al een hele weg afgelegd. Zo werd er binnen de organisatie een infosessie georganiseerd rond preventie waarbij de terminologie werd afgebakend. Per team werd een 'aandachtsmedewerker preventie' aangeduid, met de bedoeling om de signalen die vanuit de individuele cliëntbespreking komen op een hoger niveau te brengen en te bespreken of er een gezamenlijke actie moet worden ondernomen. Zo werd er met al de aandachtsmedewerkers een halve dag gepland rond de preventieve reflex. Het vraagt m.a.w. een expliciete inspanning van de organisatie.

"Hulpverleners zien het inderdaad heel vaak als een individueel probleem en ze vergeten vaak om het mee te pakken, om met hun verontwaardiging rond dingen ook iets te doen. Die verontwaardiging komt wel, maar dat blijft beperkt tot een rondje 'klagen en zagen'. We hebben natuurlijk niet overal een oplossing voor en je kunt niet van al die signalen ook iets structureel gaan veranderen, maar ge kunt het op zijn minst proberen om het mee te pakken. Maar het is een heel expliciete oefening, preventie is zoiets dat je echt op de agenda moet zetten".

Er werden volgens sommigen niettemin reeds positieve resultaten geboekt.

"Ondermeer de projecten rond preventieve uithuiszetting komen voort uit ervaringen met cliënten rond wonen. Een ander voorbeeld is de mogelijkheid om vanuit de gevangenis teleonthaal te bellen."

Verder worden ook een paar moeilijkheden om preventief te werken aangehaald. Een eerste moeilijkheid dieesignaleerd wordt is dat de organisaties rond de tafel werken met hulpverleners die niet direct gefocust zijn op preventie.

"Wij werken met hulpverleners hé, en hulpverleners hebben de neiging om hulp te verlenen. Als er iemand met een probleem komt, nemen ze graag over en eigenlijk als je preventief wilt werken, moet je ook zorgen dat mensen hun eigen verantwoordelijkheid blijven nemen en ik voel daarin, en zeker bij de jonge mensen onder ons, dat zijn gedreven mensen, die willen direct helpen, helpen, helpen. Maar soms zorg je er daarmee voor dat mensen nog meer in een slachtofferpositie en nog meer in een hulpverleningsnood komen dan dat eigenlijk de bedoeling is."

Preventief werken wordt ook bemoeilijkt doordat je niet direct resultaten ziet. Het is weinig tastbaar en structurele veranderingen zijn maar zichtbaar op lange termijn.

"Het is weinig tastbaar. Dat stellen we ook vast bij de diensten slachtofferonthaal. De justitieassistenten hebben naast een individuele taak, ook een structurele taak: in principe een onthaalstructuur uitbouwen. En we merken ook dat de justitieassistenten meer de neiging hebben te investeren in een individueel dossier. Nu, magistraten spreken u daar op aan, zeggen u bv. een bijstand te organiseren in het kader van een inzage in een dossier of bij de teruggave van overtuigingsstukken. En ja natuurlijk, dat is direct... je bent met iets concreet bezig."

Iemand signaleert nog dat het spijtig is dat preventie-initiatieven vooral projectmatig gefinancierd worden. Rond preventieve woonbegeleiding in de regio Kortrijk werken bijvoorbeeld vier VTE, maar deze mensen zijn niet zeker dat ze kunnen blijven. Nochtans maakt deze werking, door een tijdige signalering van huurachterstal, dat mensen hun sociale huisvesting kunnen behouden.

De tweede stelling luidt:

Door de versterkte aandacht voor algemene preventie binnen het algemeen welzijnswerk kan het forensisch welzijnswerk zich kritischer opstellen ten aanzien van justitie.

Ook hier zijn de meningen van de deelnemers weinig uitgesproken. Zij kennen algemene preventie niet goed en hebben er weinig mee te maken.

“Ja, ik had al last met het eerste (nvdr: de vorige stelling). Wij hebben niet zoveel te maken met die preventie of toch niet rechtstreeks. Het overvalt mij ook een beetje. In mijn praktijk ken ik dat niet.”

Sommigen vinden het wenselijk dat preventie moet leiden tot reflectie bij justitie, maar stellen zich de vraag of dit wel in de nota zit. Zij lezen in de nota geen ‘versterkte aandacht’ voor algemene preventie.

“Ik heb daar hooguit wat lippendienst aan preventie gelezen. Is daar wel een verhoogde aandacht voor preventie?”

Vanuit de CAW worden signalenbundels opgemaakt. Dit wordt als waardevol materiaal aanzien om het gesprek aan te gaan met de gevangenen of met de strafuitvoeringsrechtbanken. Of dit echt tot veranderingen bij justitie zal leiden is nog zeer de vraag. Maar de mogelijkheid is er wel.

Verder wordt de vergelijking gemaakt met het Vlaams Strategisch Plan hulp en dienstverlening aan gedetineerden. Dat plan maakte het mogelijk om de hulp- en dienstverlening naar de gevangenis te brengen. Op de vraag of het strategisch plan aanleiding geeft tot een groter kritisch potentieel van het welzijnswerk ten aanzien van justitie wordt door de deelnemers positief geantwoord. Het biedt de mogelijkheid om een aantal dingen in vraag te stellen en je kan je als Vlaamse actor ook wat gaan groeperen. Maar tegelijkertijd maakt het feit dat je in de gevangenis werkt het volgens sommigen ook moeilijker om je kritisch op te stellen ten aanzien van het systeem.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat de kritische houding van de welzijnswerker de druk op de cliënt kan verhogen en in zekere zin een afstand kan scheppen tussen cliënt en hulpverlener.

THEMA IV: HET PRIVAAT EN AUTONOOM KARAKTER VAN DE CAW ONDER DRUK ?

Als laatste thema van discussie werden aan de aanwezigen twee stellingen voorgelegd met betrekking tot de mogelijke impact van de nota Vandeuren op het private karakter en de autonomie van de Centra Algemeen Welzijnswerk.

De eerste van deze stellingen luidde:

Door de schaalvergroting is de rol van de beheerders van de CAW uitgespeeld. Het ware beter om meteen te opteren voor één centraal bestuursorgaan.

De mening over deze stelling zijn verdeeld, maar de meerderheid van de aanwezigen verklaart zich eerder niet akkoord. Verschillende aanwezigen vragen zich af wat men zich bij de impact van een raad van bestuur op de inhoudelijke werking moet voorstellen. Voor wie niet vertrouwd is met de interne werking van de CAW is dat niet evident.

De voorstanders van de stelling gaan ervan uit dat een nog grotere centralisatie zou bijdragen tot een betere inhoudelijke stroomlijning en een harmonieuze regeling van de werking.

“Van op afstand bekeken zijn de dingen dan inderdaad harmonieuzer geregeld en zo... Ja, ik denk, zonder veel verdere kennis van zaken, dat ik het vooral in die richting zie.”

De tegenstanders wijzen op de wenselijkheid van een lokale verankering.

“In die nota wordt voortdurend verwezen naar samenwerking, als je dan in een organisatie op Vlaams niveau zit... De praktijk wijst uit dat de lokale verankering juist zo belangrijk is. Bovendien is het nu al moeilijk om de doelgroepen binnen het bestuur een plaats te geven. Dat wordt nog veel moeilijker als je centraal zit.”

Voor verschillende sprekers hangt veel af van de schaal waarover men spreekt. Iemand vindt de suggestie die de stelling doet in die zin overdreven.

“Ik vind het niveau van de provincies bijvoorbeeld niet zo overdreven. Zo groot zijn die provincies toch niet? Waarom zou de rol van de beheerders dan uitgespeeld zijn? Is dat zo een groot verschil met wat er nu is? Ik vind de provincies een zeer haalbaar en bestuursmatig zeer beheersbaar niveau van waaruit je toch voldoende kan doen en tegelijk voeling houden met de verschillen die er op het terrein leven.”

Er speelt hierbij ook een meer praktisch argument: Het blijkt niet evident geschikte beheerders te vinden.

“Soms zie ik dat dingen opgestart worden en dat je op de duur moet gaan zoeken naar mensen die er nog willen komen bijzitten. Ik bedoel: men heeft een advocaat nodig, een dokter, een magistraat... Als je wil kan je zo elke avond op de duur zo wel érgens gaan bijzitten.”

Wel dient er volgens meerdere deelnemers aandacht te blijven voor specifieke regio's. Hierbij wordt nadrukkelijk verwezen naar de heel eigen problematiek van de Brusselse regio. Iemand anders voert aan dat veel afhangt van de rol die aan de bestuursorganen wordt gegeven in verhouding tot de lokale werkingen.

“Ik weet niet welk een impact die nu hebben maar Vlaanderen wil naar mijn indruk de dingen toch vrij sterk aansturen en een aantal dingen sterk afbakenen. De vraag is welke speelruimte je dan nog hebt.”

“Ik kan me voorstellen dat er geen enkel probleem is voor personeelsbeleid en al die dingen. Maar inderdaad, voor netwerken en samenwerking lijkt me de lokale verankering wél belangrijk, en dat deze beheerders dan wel een rol te spelen hebben op dat niveau. Ik denk dat je die dingen uit elkaar moet houden.”

Maar dergelijke opsplitsing van de bestuursopdrachten kan niet bij iedereen op instemming rekenen. Zij laken het stereotypisch beeld van de 'koude manager' die – per definitie – voeling zou missen met het terrein.

“Het woord ‘manager’ mag je niet ijdel gebruiken. Het is niet omdat je iets een niveau optrekt dat daarom de betrokkenheid verdwijnt. Het is niet omdat je twee regio's samenbrengt dat het nu plots allemaal managers worden. Het regionaal niveau gaat in ons land altijd maar sterker worden. Daar moet je nu eenmaal rekening mee houden als je een beleidsnota schrijft. Ik kan me voorstellen dat je met een te

grote schaalvergroting een aantal dingen kwijtspeelt, maar in het voorstel lijkt me dat niet het geval.”

Anderen zijn hierover duidelijk méér bezorgd.

“Ik denk dat je een stuk voluntarisme kwijtspeelt. Ik ben eerder gewonnen voor het idee om het bestuur zo kort mogelijk bij het initiatief te houden. Ik bedoel: om vanuit de verschillende perspectieven van rechter, dokter, weet ik wat allemaal, een kijk te ontwikkelen op het welzijnsgehalte van een bepaalde omgeving. Ik ben daarvan pleitbezorger. Anders krijg je een verzakelijking, goed ja, maar dat vind ik een verarming.”

Ook andere aanwezigen merken op dat schaalvergroting inderdaad een verzakelijking van het bestuur met zich brengt en vanwege de bestuurders ook heel andere verantwoordelijkheden en competenties vooronderstelt.

“Personeelsbeleid over 250 of 400 personeelsleden... Als je beheerder bent van zo een organisatie en nog mee wil zijn met de inhoudelijke discussies, dan moet je wel héél goed zijn. Hoe hoger je het niveau trekt, hoe méér je bijna verplicht bent om professionele beheerders aan te trekken.”

Naast een verzakelijking brengt schaalvergroting, in de ervaring van iemand onder de aanwezigheid, vaak ook een ‘juridisering’ van het bestuur met zich mee.

“Je wordt als bestuurder geconfronteerd met grotere verantwoordelijkheden, grotere getallen ook, en je wil u beter indekken door méér juridisch advies te vragen. En je moet voortdurend bijzondere inspanningen leveren om het allemaal te blijven snappen.”

Voor meerderen lijkt het duidelijk dat de klassieke beheerder van de traditionele VZW niet aan dit profiel voldoet. Er wordt gewezen op de ervaring dat de meer zakelijke Raden van Bestuur geneigd zijn minder samen te komen en de eigenlijke beslissingen over de inhoud van het werk aan de directies overlaten. De Raad van Bestuur wordt dan een ‘pro forma’ vergadering van enkele keren per jaar rond uitsluitend technische kwesties.

“Loop je dan niet het risico dat het eigenlijke management – men zal het dan geen managers noemen maar directieleden – eigenlijk niet langer bij het bestuur ligt maar bij de directieleden en coördinatoren, aangestuurd door de Vlaamse Gemeenschap?”

De aanwezigen onderkennen deze dynamiek bijna unaniem. Er is echter discussie over de vraag of het hier eigenlijk wel om een risico gaat.

Sommigen vrezen dat de lokale verankering hiermee geheel verloren dreigt te gaan.

“Nu zie je dat de meeste mensen van de Raden van Bestuur stammen uit de vroegere vzw’s en met een uitgesproken maatschappelijke engagement voor een andere, nieuwe visie kunnen instaan.”

Men vreest dat de fusies voor vele van deze mensen geen plaats meer zal laten in de besturen.

En nog:

“Het gebeurt vaak dat vanuit die gedragenheid en dat maatschappelijk engagement kritische standpunten voortvloeien. Dat is helemaal iets anders wanneer je een Raad

van Bestuur krijgt die pro forma een paar keer per jaar samenkomt en de directie eigenlijk laat besturen.”

Anderen menen dat precies de directies en de personeelsleden voor de lokale verankering en de kritische zin kunnen instaan. Ze pleiten voor nuancering van de discussie. Er kan volgens hen over worden gewaakt dat er wel degelijk doorstroming is van ervaren bestuurders naar de grotere structuren toe. Bovendien zijn er aan de traditionele gang van zaken ook nadelen verbonden:

“Ik denk dat er langs de andere kant nu een aantal bestuursorganen zijn waar iemand vanuit zijn achtergrond de hele besluitvorming monopoliseert. Dat is éven waar, meen ik.”

Tenslotte voert iemand aan dat men kan leren uit de ervaringen in sectoren, zoals die van samenlevingsopbouw en het buurtwerk, waar de schaalvergroting volgens de participant wel degelijk vruchten afwierp.

Als tweede insteek voor het debat rond het private en autonome karakter van de CAW, wordt aan de aanwezigen de volgende stelling voorgelegd:

Een logisch gevolg van de nota Vandeurzen is dat de medewerkers van de CAW als uitvoerders van een overheidsbeleid een ambtenarenstatuut verdienen.

Iemand scoort voorzichtig positief, maar met veel twijfels.

“Men moet tegenwoordig, om erkend te geraken, allerlei beleidsplannen maken en zo. Dat kaderde indertijd in een filosofie van ‘genegotieerd beleid’ al is er van die negotiatie nooit veel in huis gekomen. Nu wordt opnieuw een carcan aangeboden. Maar of men daarvoor nu écht ambtenaar moet worden...”

Anderen treden dit bij. Het is niet omdat de overheid richtlijnen geeft dat men meteen aan ambtenarij moet gaan denken. Iemand wijst er bovendien op dat slechts een fractie van de middelen van de CAW uit Vlaamse opdrachten komen.

Bij vele aanwezigen roept de stelling vragen op, maar de grote meerderheid neigt naar een negatieve reactie.

Vooreerst struikelt men over het woord ‘verdienen’. Iemand voert aan dat het voor een organisatie niet per definitie een gemak is met ambtenaren te moeten werken. Het is volgens de deelnemer immers niet de meest soepele groep onder de werknemers. En verder lijkt deze stelling ervan uit te gaan dat het ambtenarenstatuut vooral een luxe is.

“Het lijkt alsof het een cadeau is, maar tegenwoordig gaat het bijna altijd om mensen die contractueel zijn aangeworven. Als je het hebt over een beter statuut dan moet je tegenwoordig iets anders zoeken.”

Iemand werpt op dat een ambtenarenstatuut bovendien een risico inhoudt voor de mogelijkheid kritiek te geven op het beleid. Hierover ontstaat meteen discussie. Sommigen menen dat dit moet genuanceerd worden, maar anderen uiten toch een bezorgdheid hierover:

“Je moet dat niet overschatten, een ambtenaar... Je kan wel kritisch zijn maar als een overheid op een bepaald moment zegt: “Zo is het”, dan is het ook zo... Het is nog geen tien jaar geleden dat een minister van justitie gezegd heeft “En er schrijft niemand nog een artikel over justitie zonder dat dat eerst op het kabinet gepasseerd is!” Dát is daar slecht aan.”

Verder wijst men erop dat een overstap naar de ambtenarij het einde zou betekenen van de lokale aansturing.

“Op het forensische domein is er, in vergelijking met de rest van het CAW, nu al een vrij strikte aansturing. Maar of men daarom ambtenaar moet worden... eigenlijk juist liever niet. Juist omwille van een stukje eigen invulling die men kan geven, het lokaal kunnen omgaan met de dingen, de kritische reflex.”

Verskillende aanwezigen vragen zich wel af in hoeverre de nota Vandeurzen geen belangrijke eerste stap in die richting is. Iemand roept de vraag op of er actueel in opdracht trouwens nog wel een verschil is tussen de CAW-medewerkers en het OCMW-personeel. Verschillende deelnemers wijzen inderdaad op inhoudelijke overlap en tegelijk vallen de verschillen in financiering op.

“Als ik eraan denk merk ik dat de voorlopige financiering van de CAW voor bepaalde lokale opdrachten toch wel beperkingen heeft. Als men buiten de marge wil kleuren is dat inderdaad met zeer beperkte middelen, die ze bij de lokale overheden moeten gaan zoeken. En die zijn allemaal aan het besparen!”

Iemand leest in de nota Vandeurzen de impliciete aankondiging van een nog groter beroep door de CAW op de middelen van de lokale besturen en dit vooral voor specifieke plaatselijk gebonden opdrachten.

“Financieel geven de OCMW's toelagen aan de CAW om bepaalde opdrachten uit te voeren. Ik heb het voor gevoel bij die nota dat er nog veel meer dat soort vragen naar de lokale overheden gaan komen om financiële protocollen te maken in functie van onthaalpunten en dergelijke. Ik heb het gevoel dat men vanuit Vlaanderen een beetje zegt van: “Ga maar naar uw lokale overheden!” terwijl, sorry hé, er daar geen enkele marge is. Dus dat lukt niet hé!”

Met deze gedachte wordt de discussie rond deze stelling en dit deelt thema afgerond.

Hiermee komen we ook aan het einde van het rondetafelgesprek.

Mevrouw Vettenburg besluit met een uitdrukkelijke dank aan alle deelnemers voor hun bijzonder open inbreng en voor de boeiende en gedreven gedachtewisseling.

BIJ WIJZE VAN VOORLOPIG BESLUIT:

Naar het aanvoelen van de initiatiefnemers heeft deze rondetafel veel en rijk materiaal opgeleverd. Dit houdt verband met de open en ongedwongen manier waarop de deelnemers zich hebben uitgesproken. Het houdt tevens verband met het feit dat elk van de deelnemers kon spreken vanuit een brede ervaring inzake welzijnsbevordering en/of welzijnsbeleid. Getuige hiervan de genuanceerdheid en de diepgang van de discussie.

De anonieme weergave van hun standpunten heeft voor- en nadelen. Sommige van de ingenomen stellingen winnen aan kracht en betekenis wanneer ook de achtergrond van de spreker in beeld wordt gebracht. Anderzijds roept dergelijke werkwijze al gauw het beeld op van een debat tussen sectoren, waarbij de inhoud het vaak moet afleggen ten aanzien van de – vooronderstelde of reële – strategische opstelling van de sprekers. Dit hebben we uitdrukkelijk willen vermijden. De deelnemers werden uitgenodigd en gekozen op basis van hun achtergrond en ervaring, en geenszins als vertegenwoordigers van wie of wat dan ook.

Het bovenstaande verslag heeft niet de pretentie van een voldragen en 'gedragen' waardeoordeel van 'het veld' over de voorliggende beleidsnota. Veeleer wordt hiermee een veelkleurige mozaïek van uiteenlopende reflecties, bekommernissen en perspectieven aangereikt van waaruit de richting die het Vlaams welzijnsbeleid actueel uitgaat kan worden bekeken. De besproken nota heeft nog steeds een voorlopig statuut. Dat schept voor de beleidsmakers en de vertegenwoordigers van de betrokken sectoren des te meer mogelijkheid om de hier besproken elementen mee te nemen in hun verdere overleg.